

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wiktymologia I (Nauka ogólna o ofierze) - ćwiczenia, PG_00131395						
Kierunek studiów	Kryminologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2028/2029		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	3	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS			1.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Prawa i Administracji -> Katedra Prawa Karnego Materialnego i Kryminologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Agnieszka Dalecka-Werpachowska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	20.0	0.0	0.0	0.0	20
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	20		0.0		5.0	25
Cel przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami, teoriami i kierunkami badań wiktymologicznych oraz ukazanie znaczenia problematyki ofiary. W ramach zajęć omawiane są typologie ofiar, czynniki ryzyka wiktyimizacji, mechanizmy powstawania zjawiska wiktyimizacji pierwotnej i wtórnej, a także społeczne i prawne konsekwencje bycia ofiarą przestępstwa. Studenci zdobywają wiedzę na temat relacji między ofiarą a sprawcą oraz roli ofiary w procesie karnym i systemie wymiaru sprawiedliwości. Celem zajęć jest również rozwinięcie umiejętności analizy przypadków wiktyimizacji oraz refleksji nad możliwościami wsparcia i ochrony osób pokrzywdzonych.</p>						

Efekty uczenia się przedmiotu	<p>Efekt kierunkowy</p> <p>[KRYML3_WG06] Posiada zaawansowaną wiedzę na temat problematyki sprawców i ofiar przestępstw, w tym przyczyn zachowań społeczнопатologicznych, czynników wpływających na wiktyimizację, środkach przeciwdziałania wiktyimizacji wtórnej, a także obowiązków i uprawnień tych osób w toku postępowania karnego</p>	<p>Efekt z przedmiotu</p> <p>Student dysponuje pogłębioną wiedzą dotyczącą sprawców i ofiar przestępstw – w tym przyczyn zachowań patologicznych, czynników wpływających na wiktyimizację, sposobów przeciwdziałania wiktyimizacji wtórnej oraz praw i obowiązków tych osób w toku postępowania karnego.</p>	<p>Sposób weryfikacji i oceny efektu</p> <p>[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SW5] realizacja zadania problemowego</p>
	<p>[KRYML3_WG02] W zaawansowanym stopniu zna terminologię oraz kluczowe pojęcia z zakresu prawa, kryminologii oraz nauk pokrewnych, w tym z zakresu prawa, psychologii i socjologii, w zakresie związanym ze studiowanym kierunkiem</p>	<p>Posiada zaawansowaną wiedzę z zakresu terminologii oraz kluczowych pojęć prawa, kryminologii i dyscyplin pokrewnych, w tym prawa, psychologii i socjologii, w obszarze związanym z kierunkiem studiów.</p>	<p>[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja</p>
	<p>[KRYML3_WG01] Ma zaawansowaną wiedzę na temat charakteru nauk prawnych, w tym, szczególnie gałęzi prawa związanych ze studiowanym kierunkiem, zna ich miejsce w dziedzinie nauk społecznych oraz rozumie zachodzące pomiędzy nimi relacje</p>	<p>Posiada zaawansowaną wiedzę na temat charakteru nauk prawnych, w szczególności gałęzi prawa związanych z kierunkiem studiów; zna ich miejsce w dziedzinie nauk społecznych oraz rozumie relacje zachodzące pomiędzy nimi.</p>	<p>[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja</p>
	<p>[KRYML3_UU02] W zaawansowanym stopniu rozumie i potrafi analizować zjawiska społeczne oraz wykorzystać wyniki tej analizy w pracy zawodowej. Potrafi dostrzegać i analizować dylematy moralne i prawne w pracy zawodowej</p>	<p>Student potrafi na zaawansowanym poziomie analizować zjawiska społeczne oraz wykorzystywać wyniki tej analizy w praktyce zawodowej. Umie dostrzegać i interpretować dylematy moralne i prawne w pracy zawodowej oraz proponować adekwatne rozwiązania.</p>	<p>[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego</p>
Treści przedmiotu	<p>Podczas zajęć omawiane są geneza i rozwój wiktyimologii, główne kierunki badawcze oraz miejsce tej dyscypliny w systemie nauk penalnych i społecznych. Przedstawiane są definicje ofiary przestępstwa, typologie ofiar oraz czynniki zwiększające ryzyko wiktyimizacji. Szczególna uwaga poświęcona jest mechanizmom wiktyimizacji pierwotnej i wtórnej, w tym roli instytucji publicznych i mediów w procesie wtórnej wiktyimizacji.</p> <p>W ramach zajęć omawia się społeczne i prawne konsekwencje bycia ofiarą przestępstwa, w tym prawa i obowiązki pokrzywdzonego w postępowaniu karnym oraz dostępne formy wsparcia i ochrony. Analizowane są również relacje między ofiarą a sprawcą, zagadnienia związane z postrzeganiem ofiar w społeczeństwie oraz stereotypy wiktyimizacyjne. Istotnym elementem jest także analiza przypadków (case studies) pozwalających na praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy oraz refleksja nad działaniami prewencyjnymi i możliwościami poprawy sytuacji ofiar w systemie prawnym i społecznym.</p>		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	egzamin pisemny/test	51.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>1. E. Bieńkowska, Wiktyimologia, Warszawa 2018.</p> <p>2. P. Chomczyński, P. Frąckowiak, D. Woźniakowska, Kryminologia. Teoria i praktyka, Warszawa 2024.</p> <p>3. J. Malec, Raport. Sytuacja ofiar przestępstw w Polsce, Biuletyn Rzecznika Praw Obywatelskich 2002, nr 45.</p>	

	Uzupełniająca lista lektur	<p>S. Spurek, Przeciwdziałanie przemocy domowej. Komentarz, Warszawa 2023.</p> <p>B. Hołyst, Wiktymologia społeczna, Warszawa 2024.</p> <p>L. Falandysz, Wiktymologia, Warszawa 1979.</p> <p>W. Klaus, L. Mazowiecka, A. Tarwacka (red.), Z problematyki wiktymologii. Księga dedykowana Profesor Ewie Bieńkowskiej, Warszawa 2017.</p> <p>M. Kowalczyk: Zabójcy seryjni i wielokrotni: studium kryminologiczno-wiktymologiczne, Wyd. Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2021</p>
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	<p>Geneza i rozwój wiktymologii jako dyscypliny naukowej.</p> <p>Podstawowe pojęcia i terminologia wiktymologiczna.</p> <p>Typologie ofiar przestępstw kryteria i znaczenie praktyczne.</p> <p>Czynniki ryzyka wiktymizacji oraz grupy szczególnie narażone na wiktymizację.</p> <p>Mechanizmy wiktymizacji pierwotnej i wtórnej rola instytucji publicznych, organów ścigania i mediów.</p> <p>Prawa ofiary w postępowaniu karnym ochrona i wsparcie pokrzywdzonego.</p> <p>Relacja sprawca ofiara i jej znaczenie dla procesu wiktymizacji.</p> <p>Prewencja wiktymizacji działania systemowe i lokalne.</p> <p>Społeczne postrzeganie ofiar i stereotypy wiktymizacyjne.</p> <p>Aktualne problemy praktyczne i kierunki badań wiktymologicznych w Polsce i na świecie.</p>	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.